

Waarom Evangelicals terugkeren naar Rome

Bob DeWaay, <http://cicministry.org/>, maart/april 2008

Alle Schriftaanhalingen komen uit de Statenvertaling (1977 of HSV)
Vertaling, plaatjes en voetnoten door M.V.

Tip: raadpleeg voor moeilijke/vreemde begrippen het Glossarium:
<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/Glossarium.pdf>

Het verlaten van *Sola Scriptura* als een formeel principe

De februari 2008 editie van *Christianity Today* bracht een coverstory over evangelicals die terugblikken naar de oude rooms-katholieke kerk voor geloof en praktijk.¹ Hetgeen schokkend was aan het artikel, was dat zowel de auteur als de redacteur van *CT* beweerden dat deze trip terug naar Rome een goede zaak is. Zo zegt Mark Galli, de redacteur: “Terwijl de oude kerk een tijd lang het evangelische landschap boeide, is het niet eerder dan tot recent dat ze een geaccepteerd gegeven werd in het evangelische landschap. En dat is een goede zaak”.² Chris Armstrong, de auteur van het artikel die de trip terug naar Rome promoot, beweert dat omdat deze beweging geleid wordt door personen zoals “Dallas Willard, Richard Foster, en praktiserende monniken en nonnen”, ze daarom “goede begeleiding ontvangt op deze weg, van wijze leraren”. Dit toont aan, zo zegt hij, dat “Christus het proces leidt”.³

Blijkbaar zijn eigentijdse evangelicals vergeten dat *sola scriptura* (de Schrift alleen) het formele principe was van de Reformatie. Leringen en praktijken die door de Schrift niet gerechtvaardigd konden worden, werden afgewezen op dat principe. Het onderschrijven van een terugkeer naar deze praktijken van het oude rooms-katholicisme is tegelijk het afwijzen van het principe van *sola scriptura* als zijnde het normatief gezag voor het geloof en de praktijk van de kerk. In dit artikel wil ik verkennen hoe het moderne evangelicalisme het principe van *sola scriptura* heeft gecompromitteerd, en op die manier de weg heeft geëffend die terug naar Rome leidt.

Nieuwe “reformaties” compromitteren *Sola Scriptura*

Vandaag zijn er minstens drie grote bewegingen binnen het protestantisme die beweren nieuwe “reformaties” te hebben. Als we deze grondig onderzoeken zullen we bewijzen vinden dat *sola scriptura* als sturend principe verlaten werd - indien niet formeel, dan minstens toch in de praktijk. Een nieuwe reformatie te hebben vereist de verwerping van de oude Reformatie. Dat op zijn beurt vereist de afwijzing van het formele principe van de Reformatie.

Robert Schuller en Rick Warren

In 1982 bracht Robert Schuller een oproep voor een nieuwe reformatie, middels de publicatie van zijn boek *Self Esteem: The New Reformation*.⁴ Schuller bracht deze vurige oproep: “Zonder een nieuwe theologische reformatie kan de christelijke kerk, als het authentieke lichaam van Christus, niet overleven”.⁵ Hij was er zich blijkbaar van bewust dat zijn reformatie van een ander type was dan de originele: “Waar de 16de eeuwse reformatie onze focus terugkeerde naar de heilige Schriften

als de enige onfeilbare regel voor geloof en praktijk, zal de nieuwe reformatie onze focus doen terugkeren naar het heilige recht van ieder persoon op zelfrespect [self-esteem]! Het feit is dat de kerk nooit zal overwinnen totdat ze de menselijke honger naar zelfwaarde bevredigt”.⁶ Het probleem is dat Schuller veel van zijn self-esteem-lering baseerde op psychologische theorieën en niet voorzag in een sterke bijbelse verdediging van het idee. Dus, zijn reformatie was een *de facto* ontkenning van het reformatieprincipe van Schrift alleen.

Bijvoorbeeld, Schuller bekritiseerde de Reformatie voor een foute doctrine van zonde: “De reformatietheologie faalde erin duidelijk te maken dat de kern van zonde een gebrek is aan self-esteem”.⁷ Maar Schuller bespreekt niet de vele verzen in de Bijbel die zonde definiëren. Bijvoorbeeld: “Ieder die de zonde doet, doet ook de wetteloosheid; want de zonde is de wetteloosheid” (1 Joh. 3:4). Het is niet moeilijk in te zien dat Schuller’s reformatie het verlaten constitueerde van *sola scriptura* als formeel principe.⁸

In zekere zin zou men kunnen argumenteren dat na Schuller’s oproep voor reformatie, gebaseerd op self-esteem 26 jaar geleden, er niets gebeurde. Natuurlijk is het idee van self-esteem nog steeds actueel en het wordt nog steeds onderwezen door vele evangelicals, maar het werd nooit het ene sleutelidee van de kerk. In een andere zin echter werd Schuller’s reformatie verruimd en overgebracht naar anderen. In 2005 claimde Schuller de volgende personen als notoire oud-leerlingen van zijn instituut: Bill Hybels, John Maxwell, Bishop Charles Blake, Rick Warren, Walt Kallestad, en Kirbyjon Caldwell. Bill Hybels zelf gaf Schuller de verdienste van sleutelpersoon die zijn ideeën beïnvloedde.⁹ Alhoewel Rick Warren de invloed van Schuller op zijn theologie betwist, heeft hij Schuller’s idee naar voor gebracht van het stichten van een kerk die tegemoet komt aan de gevoelde noden van mensen, waardoor hij hen dus lokt.

Maar wat ons hier interesseert is dat Warren nu nog een andere reformatie voorstelt:

And we’ve actually created what we call clinic-in-a-box, business-in-a-box, church-in-a-box, and we are using normal people, volunteers. When Jesus sent the disciples – this will be my last point – when Jesus sent the disciples into a village he said, “Find the man of peace”. And he said, “When you find the man of peace you start working with that person, and if they respond to you, you work with them. If they don’t, you dust the dust off your shoes; you go to the next village”. Who’s the man of peace in any village – or it might be a woman of peace – who has the most respect, they’re open and they’re influential? They don’t have to be a Christian. In fact, they could be a Muslim, but they’re open and they’re influential and you work with them to attack the five giants. And that’s going to bring the second Reformation.¹⁰

Het probleem is dat het oplossen van de vijf grootste problemen van de wereld zoals Warren ze definieert¹¹, daarbij iedereen gebruikend ongeacht hun religie, niet kan gerechtvaardigd worden op bijbelse gronden. Indien *sola scriptura* in Warren’s theologie het formele principe zou zijn, dan zou hij gespierde bijbelse analyse en gezonde exegese voorzien om zijn reformatie te gronden op het gezag van de Schrift. Maar zijn leringen en publieke verklaringen worden niet gekarakteriseerd door gezonde bijbelse exegese.

Zoals ik documenteerde in mijn boek over de Doelgerichte Beweging, compromitteert Warren’s reformatie *sola scriptura* op vele significante manieren.¹² Dit omvat het gebruik van loze parafrazen die zover gaan dat ze de betekenis van verschillende passages veranderen, en de integratie van een onbijbelse menselijke wijsheid, ernstige misinterpretatie van de Schrift, en een onbijbelse bedieningsfilosofie. Warren heeft echter een orthodoxe verklaring over het gezag van de Schrift voor zijn kerk op zijn website staan. In feite wijzen de meeste evangelicals niet openlijk de Schrift af, maar wordt dat ook gepraktiseerd?¹³

Er zijn redenen om te geloven dat Warren’s reformatie eigenlijk de voortzetting is van die van Schuller, maar in een aangepaste vorm. Ook is het zo dat beide concepten hun krachten halen van buiten de Schrift.

C. Peter Wagner

Een andere voorgedragen reformatie van de kerk is C. Peter Wagner's New Apostolic Reformation. Zoals ik argumenteerde in een recent CIC artikel,¹⁴ ziet Wagner de aanwezigheid van apostelen, die gezaghebbend spreken voor God, als de sleutel naar de rolvulling van de kerk in de wereld. Hij spreekt zelfs goedkeurend over de "apostelen" van de rooms-katholieke kerk. Wagner en de duizenden apostelen en profeten in zijn beweging, hebben net zo weinig oog voor *sola scriptura* getoond als elke niet-katholieke afvallig-christelijke groep. Hun reformatie is dus een *de facto* verwerping van de Reformatie. Hun geschriften en boodschappen tonen weinig of geen zorg voor gezonde, systematische, bijbelse exegese. Indien zij *sola scriptura* zouden aannemen, als formeel principe, en dit streng zouden toepassen op hun leringen en praktijken, dan zou hun beweging onmiddellijk aan haar eind komen.

De Emergent Church

De derde (als we Warren's reformatie tellen als een huidige vervanging van die van Schuller) voorgedragen reformatie is die van de Emergent Church. In hun geval sterft *sola scriptura* wel helemaal uit. De Emergent Church en zijn postmoderne theologie is opmerkenswaardig als niet-katholieke versie van het Christendom welke op directe wijze het soort gebruik van de Bijbel aanvalt dat hen karakteriseert die houden aan *sola scriptura* als het formeel principe van hun theologie. De aanhangers van de Emergent Church verwerpen systematische theologie, en dus maken zij het gebruik van het *sola scriptura* principe onmogelijk. Bijvoorbeeld: het verdedigen van de leer van de Drie-eenheid middels gebruik van de Schrift vereist systematiek. Ik heb veel Emergent/postmoderne boeken gelezen, en elk daarvan valt op een of andere manier systematische theologie aan.

De emergente reformatie rust op de ontkenning van de validiteit om een fundament te hebben. Weg zijn de dagen dat christenen de betrekkelijke verdiensten bespraken van bewijzende en vóóronderstellende apologetiek -- debatten gebaseerd op de noodzaak van een reformatie van iemands theologie. Ieder vertrok met bewijs voor het gezag van de Schriften en dan gebruikten zij de Bijbel als het fundament van hun theologie; of vóóronderstelde de Bijbel als het inerrante fundament. Maar vandaag wordt met beide benaderingen de spot gedreven wegens hun veronderstelde naïviteit. Te denken dat men kan weten wat de Bijbel zegt, op een niet relativiserende manier, wordt aanzien als een terugval naar de vandaag dode "moderniteit"¹. De emergente mantra met betrekking tot de Bijbel is: "Wij kunnen niet weten, wij kunnen niet weten, wij kunnen niet weten". Bovendien is het in hun denken een teken van arrogantie te beweren dat men weet. Voor de postmoderne theoloog is *sola scriptura* zo dood en begraven als een gefossiliseerde relikwie uit vroegere tijden.

De protestantse (als die term nog iets betekent vandaag) wereld wordt dus gekarakteriseerd door reformaties die *sola scriptura* zowel hebben afgewezen als gecompromitteerd als het formele principe van hun theologie. Geen wonder dat slechts weinig bezorgde stemmen zijn gehoord over *Christianity Today's* voorgestelde trip terug naar Rome voor geloof en praktijk. Eens dat *sola scriptura* werd afgewezen, blijven er weinig redenen over om niet terug te gaan naar Rome. Als religieuze tradities als normatief kunnen beschouwd worden, waarom dan niet deze omhelzen die de langste geschiedenis hebben?

Dallas Willard leidt ons terug naar Rome

De cover van het CT-artikel leest: "Lost Secrets of the Ancient Church" (Verloren geheimen van de oude kerk). Het beeldt een persoon af met een schop die een katholiek icoon opgraaft. Wat zijn deze geheimen? Naast iconen, wordt lectio divina² en monasticisme genoemd. Dallas Willard, die genoemd wordt als een betrouwbare gids voor dit proces, heeft reeds lang christenen naar de monastieke praktijken gestuurd, waarvan hij toegeeft dat ze niet in de Bijbel worden geleerd.¹⁵ Willard pionierde de afwijzing van *sola scriptura* in de praktijk, op deze grond: dat kerken die *sola scriptura* volgen mislukkingen zijn. Hij schrijft: "alle aangename en leerstellige gezonde schema's van christelijke educatie, kerkgroei en geestelijke vernieuwing kwamen uit op dit teleurstellende resul-

¹ Gesteld tegenover het postmoderne. Vandaag leven we in de postmoderne tijd. Postmodernisme wil zeggen: datgene wat na het modernisme komt. Het modernisme wordt verachtelijk als "funderingsdenken" van de hand gewezen. De Bijbel zegt echter: "Dit vooral moet gij weten dat geen profetie der Schrift *eigenmachtige* uitlegging toelaat" - 2 Petrus 1:20.

² <http://www.verhoevenmarc.be/PDF/lectioDivina.pdf>

taat. Maar wiens fout was deze mislukking?”¹⁶ De “mislukking”, volgens Willard is: “... het gepredikte evangelie en de instructies en voorbeelden die aan deze gelovigen werden gegeven, doen gewoon geen recht aan de *natuur van de menselijke persoonlijkheid, zoals die belichaamd is, in het vlees is*”.¹⁷ Wat betekent dit? Het betekent dat wij gefaald hebben omdat het evangelie te weinig van doen heeft met onze lichamen.

De remedie voor “mislukking”, zegt Willard, is praktijken te vinden in de kerkhistorie die bewezen hebben te werken. Maar worden deze praktijken geleerd in de Bijbel? Willard geeft toe dat dit niet het geval is door gebruik te maken van het “argument van de stilte”, gebaseerd op de frase: “oefen uzelf in de godsvrucht” in 1 Tim. 4:7. Hier is Willard’s interpretatie:

“Or [the possibility the phrase was imprecise] does it indicate a precise course of action he [Paul] understood in definite terms, carefully followed himself, and called others to share? Of course it was the latter. So obviously so, for him and the readers of his own day, that he would feel no need to write a book on the disciplines of the spiritual life that explained systematically what he had in mind”.¹⁸

Maar wat doet dit met *sola scriptura*? Het doet het teniet. In Willard’s theologie vergat de Heilige Geest, die de bijbelschrijvers inspireerde, hen te inspireren te schrijven over spirituele disciplines die alle christenen nodig hebben. Als dit het geval is, dan hebben wij behoefte aan spirituele praktijken om godvruchtigheid te verkrijgen die echter nooit in de Bijbel beschreven werden.

De ontoereikendheid van de Schrift vastgesteld hebbend, kijkt Willard uit naar menselijk potentieel door te tappen uit geestelijke krachten: “Wij moeten de verbazingwekkende *omvang* van onze bekwaamheid om kracht te gebruiken van buiten onszelf beschouwen wanneer we ons afvragen wat het menselijke wezen is. De grenzen van onze kracht om onszelf te transcenderen door gebruik te maken van krachten die niet gelokaliseerd zijn in ons - inbegrepen uiteraard het geestelijke - moeten nog ten volle gekend worden”.¹⁹ Dus moet onze spiritualiteit ontdekt worden door verschillende middelen die niet onthuld werden door God in de Bijbel.

Als de Bijbel ontoereikend is met betrekking tot geestelijke praktijken die wij nodig hebben om geheiligd te worden, waar zullen we die dan vinden? Hier is Willard’s oplossing: “Een *reeks* activiteiten beoefenen die doorheen de eeuwen geschiedenis geschreven hebben zullen ons bewaren tegen mislukken”.²⁰ Dit, uiteraard, leidt ons terug naar Rome. Katholieke mystici besteedden eeuwen tijd aan experimenten met geestelijke praktijken zonder te kijken naar enige bijbelse rechtvaardiging van zulke praktijken. Als evangelicals hen gaan vergezellen, moeten zij niet opnieuw het wiel willen uitvinden: ga dan maar naar de meesters van het mystiek ascetisme.

Willard bewondert de monastieken en suggereert dat eenzaamheid een van de belangrijkste disciplines is. Hij zegt: “Deze feitelijke prioriteit van eenzaamheid is, zo geloof ik, een gezond element in het monastieke ascetisme. Gevangen in een interactie met de menselijke wezens die onze gevallen wereld bevolken, is het helemaal onmogelijk te groeien in genade zoals dat zou moeten zijn”.²¹ Als het onmogelijk is te groeien in genade zonder eenzaamheid, waarom zijn wij over dit feit dan niet geïnformeerd door de bijbelse schrijvers? In Willard geest is *sola scriptura* een vals idee, en dus faalde God om ons te onthullen wat van het grootste belang is om te groeien in genade! Willard zegt dat eenzaamheid hoogst belangrijk is, alhoewel hij toegeeft dat dit ook gevaarlijk is:

But solitude, like all the disciplines of the spirit, carries its risks. In solitude, we confront our own soul with its obscure forces and conflicts that escape our attention when we are interacting with others. Thus, [quoting Louis Bouyer] “Solitude is a terrible trial, for it serves to crack open and bust apart the shell of our superficial securities. It opens out to us the unknown abyss that we all carry within us . . . and discloses the fact that these abysses are haunted”.²²

Dit gevaar werd aangetoond door de vroege woestijnvaders. Sommigen van hen kwamen in hun eenzaamheid onder demonische folteringen. Vooraleer mensen te volgen wier praktijken gevaarlijk zijn, en die niet beschreven zijn in de Bijbel, zouden we er beter aan doen te blijven op de veilige grond van *wel* geopenbaarde waarheid!

Spiritualiteit voor de onbekeerden

Feit is dat de verschillende oude praktijken van de rooms-katholieke kerk niet uniek waren, noch zijn voor het Christendom. De meditatieve technieken die mensen het gevoel geven korter bij God te zijn, werken voor diegenen die God niet eens kennen. Thomas Merton (die aanbevolen wordt door Dallas Willard) ging naar het Oosten om spirituele praktijken te vinden. Ze werken evengoed bij hen die Christus niet kennen, en misschien wel beter. Veel oude rooms-katholieke praktijken werden uitgevonden in tijden dat vele ongeletterde heidenen in de kerk werden binnengeleid, soms wel met het scherp van het zwaard. Deze heidenen waren niet van het soort dat de Schriften onderzoekt om na te gaan wat de dingen van God zijn.

Maar waarom lopen geletterde westerse christenen weg van *sola scriptura* in een tijd dat het onderzoeken van de Schrift (zoals nu met computertechnologie) nooit zo gemakkelijk is geweest? Op dit punt geeft ik u mijn mening, maar er is goed bewijs voor. Ik geloof dat het gebrek aan evangelieprediking de kerken in de gelegenheid heeft gesteld dat ze gevuld worden door niet-wedergeborenen. De niet-wedergeborenen zijn niet als de “pasgeboren zuigelingen, [die] naar de zuivere melk van het Woord [verlangen], om daardoor op te groeien” (1 Petrus 2:2). Zij die nooit reddende genade ontvangen hebben, kunnen ook niet groeien door genade. Zij die niet bekeerd zijn, zijn niet tot God genaderd door het bloed van Christus. Maar met de mystiek is het mogelijk u schijnbaar nabij God te *voelen*, wanneer u ver van Hem staat. Bovendien bezit de niet-wedergeborene mens geen middelen van heiliging, omdat hij niet in het bezit is van de toegeschreven gerechtigheid van Christus. Zij zijn daarom bezig met mensgemaakte processen om veranderingen te bewerkstelligen door menselijke werken, want zij hebben niets anders.

Zij die zich leeg voelen wegens de “pragmatische beloften van de kerkgroebeweging”, zoals het CT-artikel hen noemt, hebben iets veel fundamenteler nodig dan oude, katholieke, ascetische praktijken. Zij hebben behoefte aan berouw, bekering en geloof in het evangelie. Zij die uit de Geest geboren zijn zullen beamen dat volgende passage waarachtig is: “Zijn Goddelijke kracht heeft ons **alles geschonken wat tot het leven en de godsvrucht behoort**, door de kennis van Hem Die ons geroepen heeft door Zijn heerlijkheid en Zijn deugd” (2 Petrus 1:3).

Conclusie

Misschien het beste tegengif tegen het afwijzen van *sola scriptura* en teruggaan naar Rome, zou een zorgvuldige studie kunnen zijn van het boek Hebréeën. Het beschrijft een situatie die analoog is met wat evangelicals vandaag ervaren. De Hebréeuwse christenen overwogen om terug te keren naar het tempel-judaïsme. Hun redenen kunnen onderscheiden worden door de vermaningen en waarschuwingen in Hebréeën. Het sleutelprobleem voor hen was enerzijds de tastbaarheid van het tempelsysteem, en daartegenover, de onzichtbaarheid van het christelijke geloof. Zowat alles dat hen door het Christendom aangeboden werd, was onzichtbaar: de Hogepriester in de hemel, de tabernakel in de hemel, het eens en voor altijd vergoten bloed, en de troon van genade. Tegen het eind van Hebréeën, wijst de auteur van Hebréeën erop dat zij gekomen waren tot iets beters dan de berg Sinaï:

“Maar u bent toetreden tot de berg Sion en tot de stad van de levende God, tot het hemelse Jeruzalem en tot tienduizendtallen van engelen, tot een feestelijke vergadering en de gemeente van de eerstgeborenen die in de hemelen opgeschreven zijn, en tot God, de Rechter over allen en tot de geesten van de rechtvaardigen, die tot volmaaktheid zijn gekomen en tot de Middelaar van het nieuwe verbond, Jezus, en tot het bloed van de besprenkeling, dat van betere dingen spreekt dan dat van Abel” (Hebréeën 12:22-24).

Al deze dingen zijn **onzichtbaar**. Maar het leven door **geloof**³ vereist geen tastbare zichtbaarheid:

“Het geloof nu is een vaste grond van de dingen die men hoopt, *en* een bewijs van de zaken die men niet ziet” (Hebréeën 11:1).

³ De volwassen tijd van de Gemeente is er een “van en tot geloof”, en wij zullen nog alleen uit geloof leven, zonder tekenen of stemmen, zoals ook Habakuk zei (Rom. 1:17 en Hab. 2:4; Rom. 3:21). Bij een leven door geloof, past geen aanschouwen meer (2 Kor 5:7). “Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet” (Hebr 11:1). Hebr. 10:38 “Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven en als iemand zich onttrekt, Mijn ziel heeft in hem geen behagen”.

De rooms-katholieke kerk bezit een tastbaarheid die weergaloos is vergeleken met het evangelische geloof, net zoals het tempel-judaïsme dat had. Waarom geloof stellen in het eens en voor altijd vergoten bloed van Christus, dat wij niet zien, wanneer u *echt* bloed kan hebben (dat van de dieren voor het tempel-judaïsme, en de eucharistie van het katholicisme)? Waarom de geschriften koesteren van de bijbelse apostelen en profeten die reeds lang in de hemel zijn, als u echte, levende apostelen en profeten kan hebben met hun lerend Magisterium⁴, die kunnen doorgaan met spreken voor God? De gelijkenis met de situatie in Hebreeën is treffend. Waarom enkel de Schriften koesteren en de schriftuurlijke middelen van genade, wanneer de rooms-katholieke kerk alles heeft, van iconen tot relieken, kathedralen, heilig water, en zovele andere tastbare religieuze artikelen en ervaringen? Beschouw toch dringend de consequenties van het afwijzen van *sola scriptura* als formeel principe van onze theologie. Als mijn Hebreeën-analogie juist is, staat zo'n afwijzing gelijk aan afvalligheid.

Eindnoten

1. Chris Armstong, "The Future lies in the Past" in Christianity Today, February 2008. I wrote a critique of Armstrong's article here: http://www.christianworldviewnetwork.com/article.php/3174/Bob_DeWaay
2. Mark Galli, "Ancient-Future People" in Christianity Today February 2008, 7.
3. Armstrong, 24.
4. Robert H. Schuller, *Self Esteem The New Reformation*, (Waco: Word, 1982).
5. Ibid. 25.
6. Ibid. 38.
7. Ibid. 98.
8. I wrote an article some years ago about Schuller's self-esteem reformation: [Issue 18](#)
9. Robert Schuller, *Your Church as a Fantastic Future*, (Ventura: Regal Books, 1986) On pages 227, 228 Hybels testifies of Schuller's influence.
10. <http://pewforum.org/events/index.php?EventID=80> page 16. [Accessed 8/27/2005]
11. The five are spiritual darkness, lack of servant leaders, poverty, disease, and ignorance.
12. Bob DeWaay, *Redefining Christianity—Understanding the Purpose Driven Movement*, (21st Century Press: Springfield, MO, 2006).
13. My claim is that sola scriptura no longer serves as the formal principle of their theology in practice. This is seen whenever important religious claims (such as the need for a reformation) are not accompanied by rigorous, systematic, Biblical exegesis on the topic at hand. I say that because by implication, Scripture alone means that beliefs and practices are normative if—and only if—they can be shown to be Biblical. Binding and loosing have to be in accordance with the teachings of Christ and His apostles. Warren's practice belies his statement of faith.
14. <http://cicministry.org/commentary/issue103.htm>
15. I critique Dallas Willard's theology as taught in his popular book *The Spirit of the Disciplines* in CIC Issue 91: <http://cicministry.org/commentary/issue91.htm>
16. Dallas Willard, *The Spirit of the Disciplines, Understanding How God Changes Lives*, (HarperCollins: New York, 1991). 18.
17. Ibid. emphasis his.
18. Ibid. 95.
19. Ibid. 62.
20. Ibid. 158.
21. Ibid. 162.
22. Ibid. 161.

Zie verder:

"Evangelicals richten zich tot katholieke "spiritualiteit":
<http://www.verhoevenmarc.be/PDF/rkkSpiritualiteit.pdf>

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm

⁴ Een magisterium is een "lerend gezagslichaam, in het bijzonder van de rooms-katholieke kerk".